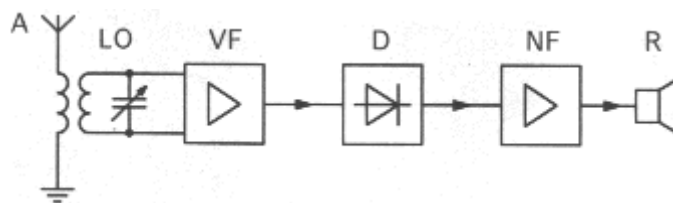

Přijímač

Stejně jako [vysílače](#) mají i přijímače v radiokomunikačních [sdělovacích soustavách](#) různou funkci, způsob použití i konstrukci. Všechny přijímače však mají určité funkční části, jejichž princip je možné vyložit na nejnámějším přijímači - **rozhlasovém přijímači** (viz schéma na obr. 271).

Obr. 271

Vstupní částí přijímače je [elektromagnetický dipól](#) - **anténa A**. [Elektromagnetické vlnění](#) z vysílače vynucuje v anténě [kmitání](#) s velmi malou amplitudou napětí.

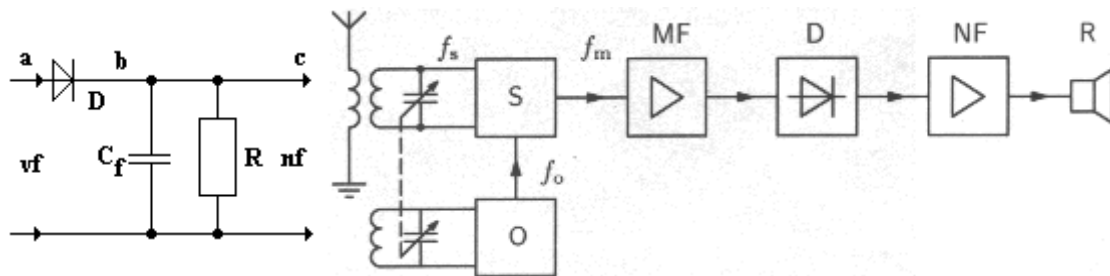
Vznik signálu v anténě je možné si představit takto: Anténa je vodič, který obsahuje volné nosiče náboje ([elektrony](#)). Dopadající [elektromagnetická vlna](#) obsahuje proměnnou magnetickou složku, která ve vodiči antény indukuje [elektrické napětí](#), následkem čehož začne obvodem spojeným s anténou procházet [elektrický proud](#).

Anténa je vazbou spojena s **laditelným oscilačním obvodem LO**, který naladíme na [nosnou frekvenci](#) vysílače. Tím dojde k [rezonančnímu zesílení](#) přijatého signálu, který je dále zesílen **vysokofrekvenčním zesilovačem VF**. Zesílený vysokofrekvenční modulovaný signál postupuje do **demodulátoru** (detektoru) *D* (viz obr. 272: *a* - [modulovaný signál](#), *b* - usměrněný signál, *c* - nízkofrekvenční signál). Tam se akustický signál nesoucí příslušnou informaci oddělí od vysokofrekvenční složky. K demulaci se používá polovodičová [dioda](#), která vysokofrekvenční signál jednocestně usměrní. Na pracovním [rezistoru R](#) demodulátoru dostaneme jednocestně usměrněný vysokofrekvenční signál, který je vyhlazen filtračním [kondenzátorem](#) C_f , jehož kapacita se volí tak, aby vysokofrekvenční složku signál zkratoval, ale netlumil složku nízkofrekvenční. Pracovním rezistorem pak prochází jen proud, jehož průběh odpovídá akustickému signálu. V **koncovém nízkofrekvenčním zesilovači NF** je akustický signál zesílen a přiveden do [reproduktoru](#).

Charakteristickou vlastností moderních rozhlasových přijímačů je jejich:

1. citlivost - umožňují příjem vzdálených vysílačů, jejichž signál je v místě příjmu slabý
2. selektivita - mohou výběrově (selektivně) zachytit určité [frekvence](#), zatímco signály i málo odlišných frekvencí jsou potlačeny

Takové přijímače pracují obvykle na principu superheterodynu, který spočívá v tom, že signál jakékoliv frekvence převede vždy na určitou frekvenci (např. 455 kHz). Dosahuje se toho tak, že přijatý signál je směšován s kmitou zvláštního [oscilátoru](#) měnitelné frekvence. Platí, že rozdíl frekvence f_0 oscilátoru a frekvence f_s signálu je konstantní a roven tzv. mezifrekvenci f_m : $f_m = f_0 - f_s = konst.$ V dalších částech přijímače se pak zpracovává jen tento mezifrekvenční signál, což umožňuje zvýšit selektivitu přijímače. Schéma superheterodynu je na obr. 273: *S* - směšovací stupeň, *O* - oscilátor, *MF* - mezifrekvenční zesilovač, *D* - demodulátor, *NF* - nízkofrekvenční zesilovač, *R* - reproduktor.

Obr. 272

Obr. 273

Vývoj rozhlasových přijímačů dosahuje nejvyšší úrovně v podobě přijímače pro pásma VKV a příjem stereofonního signálu (dvoukanálová stereofonie).

© **Encyklopedie Fyziky** (<http://fyzika.jreichl.com>); **Jaroslav Reichl, Martin Všeticka**

Licence <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> zakazuje úpravy a komerční distribuci.